

НАРОД

Рукопис се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улички Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Преглед опште ситуације

Париски »Тан« доноси овај преглед опште ситуације, која је створена догађајима у Русији:

Никога не чуде вести, које стижу из Русије. Сви су знали да ће Лењин са друговима, чим ступи на власт, наставити да ради у корист Немачке. Очекивао се корак Русије према Немачкој, па да почну преговори о сепаратном миру. Није се дуго чекало. Између присталица Лењинових и Кајзерових преставника већ се воде преговори о примирју. Услед последњих догађаја ситуација се није изменила, већ је једино разбрисала. Потребно је да останемо и даље мирни и хладнокрвни.

Поред свих ових догађаја, ми ћемо победити и ако нешто доцније.

Од кад је избила револуција, Русија се слабо бори. После једне привидне офанзиве, коју је припремио Керенски својом пропагандом, руска војска је стагнирана. Па ипак Споразум није био побеђен. Шта више, Немци су преко овога лета претрпели озбиљних неуспеха код Вердена, Камбреа и Ланса. То не значи да је непријатељ моћнији. То исто вреди и за Италију, где су познати узроци аустро-немачког надирања. С тога слободно можемо да закључимо, да су и сами савезници на Западу у стању, да се успешно боре против непријатељске коалиције.

Али, руски ће догађаји ипак имати ове последице: ограничеће бојно поље, преневши га са истока на запад.

У овако јасној ситуацији, дужност Споразума је јасна, и ако није лака. Ми треба да сада употребимо нашу снагу на такав начин, да би ипак поуздано дошли до победе.

Савезници су много јачи од непријатеља. Енглеска, Француска, Италија, Белгија, Португалска, Србија и Румунија — саме — имају много више ефектива, него ли Немачка, Аустрија, Бугарска и Турска. Продукција ратног

материјала код нас је много више развијена него ли код непријатеља. Интервенција Америке повећаће надмоћност савезника у сваком погледу. Под овим условима губити наду, био би неопростив грех.

Садањи догађаји не изазивају више никакву узнемиреност.

Отпор талијанске војске у последње време све је смишљенији. Ако непријатељ буде хтео да тамо поново да велику битку, имаће да се огледа са савезничким трупама, које су дошле у Италију.

Енглези задају Немцима озбиљне бриге код Камбреа. Ситуација Споразума, која је за тренутак била компромитована у Италији, у најскорије време биће свакако поново успостављена.

Чим се то догоди, треба да се одмах почне мислити на нови ток, који ће се дати овоме рату, с погледом на Русију. То је задаћа Париске Конференције.

Савезничка Конференција у Паризу узела је у обзир сву савезничку снагу у људима и материјалу. Разделиће је на начин, да релативно осигура сваки сектор заједничкога фронта. Створиће базу за планове будуће акције.

То је у војничком погледу.

У политичком погледу прекинуће сваку везу са руским узурпаторима. Предузеће мере, да догађаји у Русији не бирђаво утицали на морал савезничких народа. Створиће споразум како да сузбије евентуалне непријатељску дипломатску офанзиву.

У случају ако би се избрисала Русија из броја савезника, рат Споразума изгубиће у своје обиму, али ће добити у хомогености и брзини. Треба да се савезници прикупе и слију у једну једину целину према аустро-немачкоме блоку, који може то исто да уради.

Не треба да се заваљамо. Ситуација је заиста доста тешка, јер услед руских догађаја губимо јаке снаге, док их непријатељ добија.

Али шта то смета? Понављамо да смо ми надмоћнији. Проблем се састоји у томе, да нађемо начин да искористимо ту своју надмоћност.

То је оно што је имала да реши међусавезничка конференција у Паризу.

ЗВЕЗДИЦЕ

У Калабрији су свештеници приметили да се на крштењу често даје деци име Фирмато. Кад су се распитали, сазнали су са изненађењем, да то долази од потписа на коминикема: firmato: Kadorna. Добри и патриотички Калабрејци мислили су да је то име и презиме генерала Кадорне! Гаргантуа

ПРОТИВ РЕФРАМА

Берн, 27 нов.

Више великих економских удружења у Немачкој, лига аграраца, немачки савез сељачких удружења и централно удружење немачких индустријалаца објавили су један заједнички манифест против увођења општег и једнаког права гласа за све грађане у Пруској.

ОРЛАНДО У ПАРИЗУ

Париз, 27. нов.

Председник италијанског савета г. Орландо држао је на правном факултету један значајан говор у коме је одао хвалу патриотском пожртвовању интелектуалаца, који од почетка рата учествују у војном занату са несравњеном енергијом.

У говору је г. Орландо још додао: »Сама екзистенција права зависи од победе. Немачка победа значила би да се уговори могу некажњено уништавати увек, кад то изгледа корисно. Она би значила да потреба не зна за законе. Она би значила да је право ограничено силом, коју оно има, да може своју вољу наметнути мачем и огњем«.

Г. Орландо је бурно поздрављен. После говора професора са Универзитета приређена је закуска.

РУМУНСКА ИЗЈАВА

Париз, 27 нов.

Неки листови из Одесе тврдили су да је Румунија готова да закључи засебан мир. Одговарајући на то тврђење »Кндепантанс Румен«, орган

г. Брањано, објављује свој деманте:

»Овадешњи смо да формално демантујемо вести окакве природе, чија је циљ да помуте добре односе, који постоје између нас и наших Савезника.«

Сваки, који познаје осећања Румуније и њену решеност да се до краја бори на страни Савезника, примиће ову вест са презрењем.«

ПОСЛЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Париз, 27 нов.

Листови кажу да су Савезници на конференцији нашли добре начине да реше сва питања. »Екселзиор« каже да је поморска сарадња д о б и л а дефинитивну санкцију. Цела штампа истиче велики интерес и плодан рад Париске Конференције, која ће обележавати један од најважнијих датума у историји овог рата, јер је она утврдила најпотпунији и најчвршћи блок Савезника на свима пољима рада за интензивно вођење овог рата.

Штампа истиче састанак Сједињених Држара са европским демократијама, чији је несаломљиви циљ, да победе и да учине крај немачком милитаризму.

БУГАРСКЕ ИЛУЗИЈЕ

Париз, 27 нов.

Из Софије јављују да је председник бугарске владе Радославов учинио у собранију ову изјаву:

СРПСКА ДРАМА

Када се једнога дана победоносна српска војска буде враћала у своју прекрасну отаџбину, коју тако жарко љуби, понеће са собом из тужне и један светли дарак својој нејачи. Тај дарак биће ова скромна мала српска књижевност, која данас животари и светлуца овде овде изван завичаја. Каква да је ова књижевност, ми ћемо се њоме поносити пред целим светом, јер је она највидљиви доказ да Србли у најтежим и најсудбоноснијим часовима није заборавио на културву мислију, која је додјелена његовом племену.

Али има још један поклон, којим ћемо обдарити радосно своју љубичац. То су речи оних врлих странаца, који од почетка овог великог светског пожара учествују са нашим народом у свима његовим радостима и боловима. Они су нам у толико милји што жарко бране пред светом нашу праведну ствар.

»Ми смо у више махова изјавили да смо расположени да почнемо преговоре у циљу закључења мира. Тај дух је инспирисао и наше одговоре председнику Вилзону и Папи.«

У овом тренутку предлог нам је учинила руска демократска влада. Бугарска је расположена да одговори на њега, пошто је она у осталом постигла циљ за чије је остварење ушла у рат. Бугарски народ цео је дефинитивно једињен, обухватајући Македонију, долину Мораве и Добруџу.

Бескорисно је додати, завршио је Радославов, да ове границе морају чинити основу на којој се могу почети преговори о миру.«

У ПАЛЕСТИНИ

Лондон, 27. нов.

Генерал Аленби послао је извештај, да на палестинском фронту нису настале никакве промене у ситуацији. Јака киша, која непрестано пада, учинила је да су путеви постали непроходни.

ЦАРСКО БЛАГО

Њујорк, 27 нов.

Америчке власти запечатиле су робу, која припада бившем руском цару а која представља вредност од 12 милиона франака.

Вредност приватног имања немачког цара у Америци износи од прелике 20 милиона франака. Царска и остали чланови кајзерове породице имају у Америци имања на 35 милиона.

Један од тих је Ферн Пизани.

У издању г. Чедс Марковића изашла је овај дана његова лепа књига: »Српска Драма«, у којој даноси своје успомене и доказује од октобра 1915. до марта 1916.

Ову књигу најпоплије препоручујемо својим читаоцима, јер је она једна од најбољих своје врсте.

Пизани је један интелигентан писац, који располаже у великој мери приповедачким даром и једним концизним, јасновитим стилем.

Износимо неколико одломака из његове књиге, ради примера:

»Казали су ми: „знате ови ће доћи! Очекујемо их!“ И, да би они осветили да их Србија од срца прима, Ниш се окитио, као за свечаност. Сиromaх, окитио се као нека утакмица која као украс и накит има само неколико пантљичица у боји и полско

цвек. И најмање село у Француској дочекало би са више украса свог старешну. Па ипак, за Ниш то је бело сувише и сувише дирљиво. Јер овде, разумите ме добро, нема ничега, ничега. Нема грва за диреке за гробове, па ипак су диреке постављени. Нема платна за заставице, па ипак су заставице сашивене... Оба фронта су једновремено нагрожена и никад тренутак није био тако озбиљан као сада. Па ипак цео свет овде настао је на томе да се што боље дочекају очекивани гости. Ниш је премазао лица својих кућа, поправио калдрму својих улаца, украсио своје домове: Србија очекује Французе!»

Или други пример:

»Бевђелија пето место, последње место, последња тачка пред грчку границу. На висовима западно од варошице један француски пук штити одступање. 27. је новембар. Исте вечери бићемо сигурно на левој обали хучне реке.

Непријатељ, који осећа како му плен измиче, напада све са већим беснилом. Узаман! Глас се проноси: има Немаца и Бугара! Али — ту беху само Бугари. Немци су на другом месту, код Дојрана. На крајњем десном крилу савезника Енглези издржавају прве нападе Немаца. Петнајест пута терајући пред собом дубоке бугарске масе, пруски офацири руководили су нападом. Око »Камеог врха« воде се страховите борбе бајонетом. Непријатељ коље заробљенике, убија раненике. У једном моменту Киченерови млађи су од једном застали. Али, одмах затим један високи пуковник уз сварку води Шкобане на јуриш.»

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон, 27. нов. — Рајтерова Агенција јавља, да је румунски посланик у Лондону дао ову изјаву:

»Преговори, које је водио један руски генерал на румунском фронту са непријатељем само су завршени суспендовањем непријатељства. Али преговори за закључење примирја вероватно да још нису отпочели, или ако су отпочели, они ће сигурно трајати дуже време. Извесно је да ће Руси на фронту ставити као први услов за прекид непријатељства, да се трупе са њиховог фронта не пребацују на други. Румунија неће никада радити на своју руку. Ма каква била ситуација у Русији, Румунија ће се једино управљати према жељама својих Савезника.»

Петроград, 27. нов. »Биржевица Вједности« мисле да ће Чернов бити наменован за председника владе. Влада је наредила да се затворе неке стручне школе и да се обустави унапређење официра.

»Нови генералисим« вратио се са пута на фронт, не могући да стигне ни до главног штаба.

Петроград, 27. нов. — Држање Савезника према Русији привлачи највећу пажњу и изазива многе коментаре код свих група које не одобравају Лењинову политику. Оне сматрају да је очевидно да Савезници неће признати Лењинову владу, пошто је не признаје ни већина руског народа. Треба напоменути да су до сада пропали сви покушаји листова и разних агената да измене у народу мишљење о лењинистима.

БУГАРСКИ ЗЛОЧИНИ

Лондон, 27. нов.

Из Штокхолма јављају да је г. Хунтсман секретар конференције у Штокхолму, на путу за Хаг, изјавио да он носи извештај о повредама међународног права, које су Бугари учинили у Србији.

Г. Хунтсман је додао да ће овај извештај изазвати страشان утисак. Уз то је он изнео своје уверење да су последњи догађаји ослабили сваку могућност за мир.

У ЗАБУНИ

Лондон, 27. нов.

Немачка телеграфија без жица донела је 25 новембра две потпуно супротне вести. Прва вест каже да је немачки народ свестан да ће се рат продужити због злоупотреба председника Сједињених Држава о стању у Немачкој. Друга вест тврди да неуспех код Кембrea неће уништити поверење које Француска има у Енглеску, која носи тешку одговорност за продужење овога рата.

Немачка пропаганда је и до данас противу речила сама себи више пута у размацима од више дана али ни један пут до сада није противу речила себи у истом комуникеу.

Непријатељ окривљује такође Француску и Италију да су криве за продужење рата. У томе се најбоље види колики је његов гнев против свих наших Савезника због њихове решености да се боре до крајње победе.

НЕРЕДИ У ЦИРИХУ

Женева, 27. нов.

О великим нередима у Цириху стигле су још ове појединости:

2. новембра у вече требао је да се одржи митинг у циринском Народном Дому. Тема је била: руска револуција. Како је навала била врло велика, митинг је одржан на тргу Хелветија. Главни говорници били су Девилер и Ротер, који су својим говорима бунили светину да делима, а не само речима ради на миру, да се одрекне војне службе и свакога посла за швајцарску војску.

Око 10 сати ноћу гомила се кренула у фабрику, где се израђује и дању и ноћу муниција за рачун Немачке. Око 1000 манифестаната продрло је у фабрику, где су Детвилер и Ротер понова држали ватрене говоре против рата. Светина је певала Интернационалу. Тако су манифестанти обишли више фабрика.

3. новембра покушао је Детвилер понова да дражи светину запаљивим речима, али се овита пута одмах умешала полиција и ладним оружјем растерала светану. Једна велика гомила опколјала је била окружно начелство и почела да разбија прозоре. Полиција се одет умеша. Овога пута испален је први метак из гомиле.

У то време ситуација у Ауерсхалу беше се знатно погоршала. Полиција је била првнуђена да позове и једно митраљеско одељење.

У недељу 5. новембра полиција је предузела хапшење главних подстрекача на буњу. Осим тога позвата су и три батаљона пешадије ради одржавања реда у вароши.

Како је главну улогу у тој буњи играла социјал-демократска омлазина, то је 7. овог месеца швајцарски Федерални Савет дойео одлуку, да се секретар »Централне Федерације социјал демократске омладине Манценберг, који је Немачки поданик, протера из Швајцарске. Ову је одлуку Савет образложио тиме што је Манценберг злоупотребио своје боравање у Швајцарској вршећи антимилитаристичку пропаганду и наговарајући швајцарску омладину да не одговори војним обавезама.

Командант места најстрожије је забранио сваку манифестацију за време погребна цалих жртава.

ПОВРАТАК СА ЗЛОЧИНА

Лондон, 27. нов.

Из Амстердама телеграфашу да су се два немачка аероплана, враћајући се 23. овог месеца у јутру са полета над Енглеском, сударала изнад Белгије и оба пала између Гава и Брида. Апарата су уништени, а послуга је остала на месту мртва.

ГРЧКЕ ПРИПРЕМЕ

Атина, 27. нов.

Г. Венизелос је депешом известио министра финансија да су Савезници ставили на расположење грчкој влади трећи део великог зајма, који су њихове владе одобриле Грчкој. Овај део износи 50 милиона драхми.

Друга једна депеша г. Венизелоса јавља да је савезничка конференција у Паризу усвојила све грчке захтеве, који се односе на снабдевање земље.

САОПШТЕЊА

Никола, Крста и Божа браћа Динић из Ниша, да јаве своје адресе Николи А. Динићу капетану бр. п. 60, да би им послао карту од оца Васка Данића каф. из Ниша, која се код нега налази.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Активност патрола на десној обали Ене и у шуми Аргион. Непријатељски покушај напада према Беронво изазвао је живу борбу. Непријатељ је одбијен са осетним губицима. Артиљеријска борба је била доста жива у овој области као и на левој обали Мезе.

Извештај од 23 сата. — Французи су одбили један немачки испад код Аније ле Шато. Доста жива артиљеријска борба у области Мезон де Шампањ и на десној обали Мезе. Нема пешадијске акције.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У зору смо извршили успешне локалне операције северно од Вокура. Трупе из Улстера заузеле су ровове, који су били наш објектив и знатно су поправили наш положај. Североисточно од Ипра одбијен је један непријатељски испад; непријатељу смо нанели губитака а добили смо и заробљеника.

Наши авиони су бомбардовали целог дана непријатељске логоре и железничке станице и митраљезима су тукли пешадију у ровима. 8 немачких апарата оборено је а три су натерани да се спусте. Једног нашег апарата нема.

Фронт у Месопотамији. — Гомили смо Турке до села Кара на 25 миља северно од Дели Абас. У среду, после живе борбе, гоњење је вршено у тешком приделу. Енглези и Руси показали су велику надржљивост прелазећи све препреке. Забили смо 227 вој-

ника и запленили два немачка топа.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Од Стервио до Бренте борба је у опште сгваничена. У долини Лагарине наше патроле су заробиле неколико непријатељских војника, а на висоравни Азјаго наше батерије су јако бомбардовале непријатељске трупе у покрету.

Између Бренте и Пјаве, артиљеријска ватра која је после подне била врло јака, поново је постала нормална рано у вече. Једно француско патролно одељење довело је 10 заробљеника. На равници Пјаве у долини Санта До на активност артиљерије била је врло интензивна. Велики број непријатељских патрола растерали смо нашом ватром.

Наши »Капрони« успешно су бомбардовали непријатељске комуникационе линије на висоравни Азјаго и из митраљеза тукли трупе које су бежале са бомбардованих места. У току ноћи наши су дирижабли понова смело летели и бацали преко 4 тоне бомба на непријатељске логоре близу Квера и Порто Груара. Оборили смо два непријатељска аероплана и један осматрачки балон близу Гризолера.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

РИМ. — Г. Орландо посетио је Венецију и позвао становништво, да има поверења.

БАЗЕЛ. — Од 1. јануара цена путничким картама на аустријским железницама понова ће се повећати са 50 одсто.

БЕРН. — У Бечу је била велика манифестација, у којој је учествовало око 30000 лица. Манифестанти су викали: »Живео мир! Тражимо мир по сваку цену! Захтевамо одмах мир!«

ПARIЗ. — Г. Клемансо примио је генерала Першинга, команданта Америчке војске у Француској.

ЛОНДОН. — Енглеска ће одузети пасош сваком оном Енглезу, који живи у Швајцарској а који би учествовао на пацифистичкој конференцији у Берну.

БЕРН. — Немци покушавају да присвоје славног француског вајара Родена, као што су раније за Шеспира и Мишел Андела доказавали да су Немци.

ЛОНДОН. — Рајтерова Агенција доноси овај званичан

извештај: Енглези су на свима ратним попрштима, у новембру ове године забили овај плен: На западном фронту 11.531 заробљеника и 138 топова; у Палестина 10.454 заробљеника и 80 топова; у Источној Африци 4403 заробљеника од којих су 1212 Енглеца, и три топа; на солунском фронту 24 заробљеника; у Месопотамији 437 заробљеника. — Укупан плен износи: 26.809 заробљеника и 221 топ.

ЛОНДОН. — Ратни Савет честитао је команданту енглеских трупа у источној Африци на успесима, које је имао над немачким трупама.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Ноћас смо одбили две јаке непријатељске патроле у реону реке Бистрице.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. — 10